NAZIONALE
14
24 E
22

111 [illegible] 36

Digitized by Google

S. ANDREAE CORSINI ORDINIS CARMELITANI EPISCOPI FAESVLANI VITA.

AVTHORE

FRANCISCO VENTVRIO EPISCOPO S. SEVERI.

Pertinet ad Bibliothecã S. Fran.ci Transtiberim

Ex testamento Ill.mi ac R.mi D. Francij Ricciardi

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ROMÆ, Apud Hæredem Bartholomæi Zannetti. M.DC.XXIX.

SVPERIORVM PERMISSV.

Imprimatur, ſi videbitur Reuerendiſſ. P. Magiſtro ſacri Palatij Apoſtolici.

A. Epiſc. Hieracen. Viceſg.

Imprimatur:

Fr. Nicolaus Rodulfius ſacri Palatij Magiſter, ac Ordinis Prædicatorum Vicarius Apoſtolicus.

SANCTISSIMO,
AC BEATISS. P. ET D. N.
VRBANO OCTAVO PONT. MAX.

FRANCISCVS EPISCOPVS S. SEVERI
Perpetuam Felicitatem.

MVLTIS nominibus, Beatiſsime Pater, debet S.V. Chriſtianus orbis, quæ recenſere, nec inſtituti mei, nec virium eſt, ſed æternæ memoriæ ob eorum magnitudinem conſignata illuſtre S.V. nomen omnibus futuris ſæculis efficient: inter quæ haud poſtremum illud cenſendum eſt, quòd Beatum Andream Corſinum Carmelitam, Fæſulanæ Eccleſiæ Antiſtitem, in Sanctorum numerum adſcripſit: hoc enim facto, & Epiſcoporum vigilantiæ, & regularium diſciplinæ, à quibus duobus rei Chriſtianæ conditio magna ex parte dependere videtur, conſuluit. Poſito etenim tam excelſo loco vitæ ipſius exemplo, qui in vtroque ſtatu eximius, ac plane admirabilis fuit, habebit eorum vnuſquiſque quod

intueri,

intueri, ac imitari poſsit ad partes ſuas egregie implendas, atque exornandas. Accedit & id, quod & ſi à S.V. ſæpe dictum, ac ſæpius auditum eſt, hoc tamen loco omittendum non videtur, Sanctum hunc hominem eo præcipue chariſmate diuinitus ornatum fuiſſe, vt non modò diſsidia componeret, ſed & incendia bellorum reſtingueret: quæ poſt mortem etiam glorioſe præſtitiſſe certum eſt. Sapientiſsimè igitur hoc potiſsimum tempore eius Veneratio à S.V. in Eccleſia aucta fuit, quo bellorum turbinibus vniuerſus pene terrarum orbis, ac Italia præcipuè inhorreſcit. Quod ſi, vt ſperandum videtur, huius ſancti Antiſtitis precibus propitiatus Deus has tempeſtates ſedauerit; profecto S.V. beneficio adſcribendum erit, quòd ſalutare hoc ſidus tam opportunè Chriſtianis omnibus oſtentarit. Illius ego Vitam, vt tanquam à capite & fonte ad vniuerſam Eccleſiam promanet, vberioreſque afferat fructus aucta S.V. benedictione, Ei humillime offero; Deumque enixè rogo, vt ad Chriſtianæ Reip. vtilitatem diuturnam Ei vitam largiatur, votorumq. omnium, quæ certè ad Eccleſiæ gloriam ſemper, ac profectum pertinent, compotem efficiat.

S. Andreas Corſinus Carmelita Æpiſcopus Fæſulanus.

Camillus Cungius f.

SANCTI ANDREAE EPISCOPI FAESVLANI VITA.

VNIGENITVS Dei Filius, Dominus, ac redemptor noſter, cùm humanæ ignorãtiæ tempora deſpiciens, ad docendum populos viam prudentiæ, in orbem terrarum de ſinu Patris deſcendiſſet, & æternæ vitæ verba mortalibus tradidiſſet; non præceptis modò, ſententijſque; quod plurimi, è ſæculi Sapientibus fecerunt, ſed operibus etiam factiſque doctrinæ ſuæ fundamenta conſtituit; vt qui tam ſublimi, & hactenus inauditæ diſciplinæ nomen daturi eſſent, non diſceptationibus, & doctis fabulis, intendendum; ſed opere, & veritate cæleſtes virtutes exercendas ſibi eſſe intelligerẽt. Et ipſe quidem, vt verba factis approbarentur, ſanctiſsimæ, ac innocentiſsimæ vitę ſuæ, tanquam eorum omnium, quæ docuerat, abſolutiſsimum exemplar humano generi propoſuit, atque ad illud imitandum non ſolum plurimis exhortationibus inuitauit; ſed & cæleſtis Dexteræ auxilio promiſſo homines animauit. Sed ne tantarum, ac tam eximiarum virtutum radijs humanæ mentis acies hebetata, à propoſita ſibi ſpe decideret; idem

Dominus noſter in miſericordia diues, eamque adhuc vberius ſuper humanum genus effundens, ad eum rediens, qui ipſum miſerat, homines plurimos reliquit, eiuſdem quidem nobiſcum naturæ conditioniſque, egregia tamen virtutum excellentia præſtantes, quorum nos imitatores eſſe poſſemus, ſicut ipſi Chriſti fuiſſent: quorum numerus iam ab initio exorientis Eccleſiæ adeo auctus eſt, vt in ſacris Literis etiam arenæ maris exæquetur. Et ſanè quemadmodũ in mundi exordijs quamuis Deus Spiritu oris ſui cælum firmaſſet, ac innumeros ſyderum ſplendores, qui obſcuritatem noctis illuminarent accendiſſet, non tamen ipſius poteſtas, vireſque defecerunt, quin etiam nouas ſtellas opportunis temporibus exoriri faciat, quæ inſolitis ſplendoribus nos in admirationem conuertant: ita quamuis idem Deus, ac Dominus noſter in principio naſcentis Eccleſię Sanctos, ac electos ſuos ſuper ſtellarum numerum multiplicaſſet, dans eis lumen indeficiens, vt per huius ſæculi noctem lucerent; non tamen defecerunt miſerationes eius, quin ſecundum præordinata ſapientiæ ſuæ tempora, nouos oſtendat in Eccleſia Sanctorum ſplendores, qui nos ad ſeruiendum Deo quaſi de proximo excitent, vitamque ſuam nobis imitandam exhibeant. Idque non raro, ſed adeo frequenter præſtitit, vt nullo vnquam tempore defecerit in bellorum procellis fortitudo Martyrum, nec in pacis tranquillitate

ſapientia Doctorum, nec in vtroque tempore integritas Virginum, ſanctimonia Monachorum, & vigilantia Præſulum; vt nunquam deeſſe poſſit cuicunque fidelium ordini, in quocunque temporis ſtatu, non ſolùm quod imitetur, ſed & quo lætetur & exultet; vt omnis Eccleſia iuſtorum in decore ſuo ſemper glorificet Deum, & Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum. Et quamuis in omnibus his ſapientia eius mirabilis appareat, attamen quoniam ſancti Pontifices, omnium Ordinum duces, & agminum Dei viuentis Principes ac ductores ſunt, quique non ſolum verbis præceptiſque eas inſtruere, ſed, quod præcipuum eſt, ſe ipſos præſtare debent exemplum bonorum operũ; maximum, ac inſigne Dei beneficium cenſendum profecto eſt, cùm aliquem Antiſtitem in Eccleſia ſuſcitat, qui inter Sanctos iuſtoſque ſanctitate, ac iuſtitia eximiè floreat; & demum, qui non ſolum gregi, ſed ipſis etiam gregum paſtoribus ſe præſtet exemplum. Nouum igitur, ac admirabile lumen in diebus patrum noſtrorum creauit Deus ſuper terram, Andream Epiſcopum Fæſulanum: qui egregia vitæ ſanctimonia, & virtutum excellentia coram Deo, & hominibus præfulgens, tali tantaque ſolicitudine gregis ſibi commiſſi cuſtodiæ inuigilauit, vt vberrimos ex eo in domo cæleſtis patris familias fructus referret. Signis etiam prodigijſque ab eo qui in Sanctis ſuis eſt admirabilis, adeò auctus eſt, vt inter præcipua Catholicę

Eccleſiæ decora meritò habendus ſit. Hunc nuper magno Eccleſiæ beneficio Sanctiſsimus Dominus noſter Vrbanus Octauus Pont. Max. in Sanctorum Pontificum numerum retulit: vt quem iam pridem Chriſtianus Orbis ob egregia virtutum merita honorabat, & reuerebatur, nunc etiã addito ab ipſo Chriſti Vicario ſolemni ſanctitatis elogio, ampliori etiam cultu veneretur; vt illuſtri, perennique memoria non ſolum viuat, ſed per vniuerſum terrarum Orbem eius præconia propagentur, vt tam egregijs exemplis ad virtutem erudiens multos; remque Chriſtianam aſſiduis precibus apud Deum protegens, perpetui ſacerdotij quodam modo in Eccleſia obtineat dignitatem. Eius nos vitam ſcripturi ea præſertim referemus, quæ certiſsima fide conteſtata in actis apud Sedem Apoſtolicam relata ſunt; nec ea omittentes, quæ in antiquis monumentis reperimus, quæ in hunc vſque diem à temporũ iniuria vindicata ſuperſunt. Plurima ex rebus eius geſtis, eaque præclara excidiſſe, nullus profecto ambiget, qui & inſignem Viri ſanctimoniam, & ætatis illius negligentiam rebus huiuſmodi conſcribendis, conſeruandiſque animaduerterit. ſed nos ea quæ adhuc reſtant ſatis futura arbitramur ad eius ſanctitatem celebrandam, & totius Chriſtiani populi erga ipſum deuotionem excitandam.

ANDREAS igitur Florentiæ ortus eſt ex Corſina Familia, cuius antiquitatem, & claritudinē, atque per multorum ſęculorum ſeriem continuatam, tum honorum, tum opum affluentiam, non ſolum priuata domus monumenta, ſed publicę etiam Ciuitatis Florentinæ tabulæ, & ampliſsima, tùm ſacra, tùm profana ædificia atteſtantur: nec facilè quemquam inueneris, qui Reip. Florentinæ res geſtas conſcripſerit, qui non alicuius ex hac gente præclari viri, aut ſupremorum magiſtratuum honore, aut grauiſsimarum pro patria Legationum munere fungentis, honorificè meminerit. Frequentiſsimis etiam ijſdemque maximis Eccleſiaſticis dignitatibus cohoneſtata eſt, vt non immerito inter primarias eius vrbis Familias ſemper habita ſit. Hæc breuiter commemoraſſe voluimus, non quòd Andreas hæc aliquo loco habenda putarit, qui probe ſciret eorum qui verè Chriſtianam pietatem colerent, eam eſſe veram, & certiſsimam nobilitatem, quæ acquiritur ex adoptione in filios Dei: ſed vt liquido appareat, quam magnis eximijſque ſæculi bonis ſponte abdicatis, ſe ad humilem abiectamque regularis vitæ paupertatem contulerit.

Ex hac igitur Familia, Nicolao patre, & matre Peregrina, æque nobili, ac præſtanti pietate fœmina, Andreas natus eſt; eoque nomine appellatus, quòd die eiuſdem Apoſtoli ſolemnitate celebri in lucem editus fuerit. Parentes pij cū diù

ſteriles fuiſſent, eum precibus à Deo impetrarunt, voto inſuper nuncupato ſe eum Dei cultui, ac præſertim Beatæ Mariæ Virginis obſequio, mancipaturos: idque non ſine miraculo. Nam cùm vterque in Cathedrali Eccleſia in concione audiſſet, antiquæ legis præcepto primogenita quæque Deo offerri debere, tanquam ſibi ea dicta forent, primogenitum ſuum vterque eorum altero neſciente, concordibus tamen votis, Deo deuouit. Quam etiam ſponſionem poſt haud multum temporis communi conſilio ante B. Mariæ Virginis imaginem, quæ in æde Carmelitarum hodieque religioſè colitur, vnà iterarunt. Et ſanè vt Dei beneficia ampliſsima ſemper, ac vberrima ſunt, non illo tantùm filio, ſed numeroſa etiam deinceps ſobole eorum Familia aucta eſt.

Et quoniam eorum natiuitas, quorum eſt in Eccleſia inſignis futura Sanctitas, aliquo vt plurimum præſagio nobilitatur, quò manifeſta Dei prouidentia oſtendatur; nec illud huic Sancto defuit. Nam Peregrina mater, ea quæ partum præceſsit nocte, in quiete ſibi viſa eſt parere lupum, qui Eccleſiam ingreſſus repentè in agnum verteretur. Andreas igitur liberaliter, ac piè educatus, ac literis in pueritia excultus, eximiè à parentibus tùm ob ingenij ſolertiam, tùm etiam ob egregium corporis habitum diligebatur. Cum verò adoleſcentiæ fines attigiſ-

ſet, in præceps penè, impellente humani generis hoſte, lapſus eſt: nam contemptis præceptoribus, ſpretaque parentum diſciplina, ſe penitus ſæculi delicijs, illecebriſque tradidit, immerſitque; totuſque erat in venatorijs canibus alendis, ac equis comparandis; ſumptuoſus præterea, profuſuſque, rixarum, ac diſcordiarum auidus; & quod deterius his omnibus, in parentes contumax, & contumelioſus, & cuiuſcunque admonitionis impatiens erat, maioraque creſcente ætate auſurus facinora videbatur. Sed Deus, qui illum ad Eccleſiam ſuam ſanctitate, ac exemplis illuſtrandam ante omnia ſæcula præordinarat, manum ſuppoſuit ne lapſus collideretur. Admirabile enim dictu eſt, in imbecilla, ac tenera illa ætate, atque adeo ad voluptates corporis prona, inter tot tantaque incitamenta vitiorum, vſque eo diuina gratia eum adiutum fuiſſe, vt virginitatis decus integrum ſeruauerit. Quod Beatæ Mariæ Virginis, cuius ſeruitio deuotus erat, ſpeciali tutelæ proculdubio adſcribendum eſt. Accidit igitur, dum ipſum mater acriùs obiurgat, eiuſque viuendi licentiam corripit, vt fortè diceret ſe verè eum videre lupum, quem in ſomnis parere ſibi viſa eſſet. Quo verbo adoleſcens grauiter commotus, ſerio matrem rogare cœpit, vt dilucidè quid hoc rei eſſet aperiret: Mater cùm viſum enarraſſet, atque anteactæ vitæ peccata erroreſque exprobraſſet, id ſubiecit, quandoquidem hactenus lupus fuiſſet,

reli-

reliquum eſſe, vt Eccleſiam ingreſſus agnus fieret; vnàque admonuit,quòd ante eius conceptionem parentes, tanquam matrimonij primitias, eum communi voto Deo in B. Virginis Mariæ obſequium deſtinaſſent. Quæ verba cùm ad intima cordis Andreæ penetraſſent, mirum in modum animum eius commouerunt: atque illuceſcentibus iam diuinæ gratiæ radijs, continere ſe non valuit, quin domo exiliens ad ædem B. Mariç Virginis Carmelitarum properaret: quam ingreſſus,atque ante eiuſdem B. Virginis imaginem diu proſtratus, prçteritorum delictorum veniam petijt, atque vt ſe in ſeruorum ſuorum numerum benignè ſuſciperet, humillimè precatus eſt. Demum ſurgens Hieronymum Melioratum,ſpectatæ ſanctimoniæ, ac prudentiæ virum, qui tunc temporis Carmelitarum Ordinem in Tuſcia gubernabat,adijt, rogans, obſecranſque,vt ſe ad eius Inſtituti vitam admitteret, veſteſque ſacras, eius ſodalitio cõſuetas elargiretur. Hieronymus multum admiratus, quòd primarius adoleſcentulus, in ſçculi delicijs enutritus, liberiſque ac diſſolutis hactenus moribus,tam arduum vitç genus amplecti vellet; veritus ne iuuenili potius leuitate, quàm ſancti Spiritus inſtinctu hoc faceret, noluit in re tanta quicquam temerè ſtatuere: ſed ipſo admonito,vt tantiſper in Eccleſia ſubſiſteret,duos è ſodalibus ſuis ad eius parentes miſit,qui eis rem nunciarent, ſententiamque eorum in eo negocio

explo-

explorarent. Parentes vero,vt erant pij, ac religioſi non modò ex tam improuiſo nuncio nulla moleſtia affecti ſunt, ſed plurimum gaudij acceperunt, quòd filius, ipſorum deſideria, qui eum Beatæ Mariæ Virginis ſeruitio iam antea dedicaſſent, anteuerteret; celeriterque ad Eccleſiam accurrentes, filiumque amplexi, ac vehementer ipſius conſilium approbantes ad inceptum opus perficiendum hortati ſunt. Hieronymus igitur Andream in eius cœnobij fratrum conſortium recepit, & religioſis veſtibus, ipſis præſentibus, non ſine ingenti omnium lætitia induit. Qui ſuſcepto religionis habitu, incredibile dictu eſt, vt ſtatim in alium hominem conuerſus, omnium etiam chriſtianarum virtutum habitum in animo ſuſceperit. Et quoniam tanquam Dei filius, & ſpiritu eius actus, edoctuſque, optime cognouerat humilitatem omnium chriſtianarum virtutum fundamentum eſſe; eam adeo ardenti ſtudio ſectatus eſt, vt omnibus etiam prouectioribus, non modò admirationi, ſed & exemplo eſſet. Nam viliora & ſordidiora quæque domus miniſteria non ſolùm libentiſſimè exercebat, ſed vt ceteri mortales,honores,dignitatesq. affectare, & concupiſcere ſolent, ſic ille huiuſmodi munia expetebat,exambiebatque. Ipſe enim Monaſterij conclauia ſcopis verrere,ipſe Fratrum veſtimenta abluere, patinas, ollasq. purgare, ipſe denique etiã iumenta, ſiquando aderant in ſtabulis,procurare.

Quin etiam, cùm ſtatutis diebus panem pro Collegij victu oſtiatim per Fratres emendicandi mos eſſet; id officium ſibi, tanquam omnium humillimum, depopoſcit, auidiſsimeque aripuit, & non ſine ingenti, tùm antiquorum ſodalium, tùm etiã cognatorum irriſione exercuit; qui eum, quoties in ipſos incideret (incidebat autem frequenter, nam id ipſe affectabat) procacibus verbis vltro appetentes, inertem, ſtolidumque vocitabant, eaſque omnes contumelias in illum ingerebant, quas parum religioſi homines in huiuſmodi inſtituti ſectatores euomere ſolent. Quibus iniurijs non modò Andreas non commouebatur, ſed planè mirifico afficiebatur gaudio, gratias referens Deo, quòd ſe voti compotem faceret: ad ea enim ferenda ſe illam vitæ rationem inijſſe dicebat; illudque eſſe verè Chriſtum imitari, ſi ad eius exemplum, qui cùm malediceretur non maledicebat, cùm pateretur non comminabatur, irriſiones, opprobria, & maledicta æquo animo ſuſtineamus.

Tam profundæ humilitati inſidias tendens ſuperbiæ magiſter, varijs tentationibus, ac illuſionibus ſanctum iuuenem exagitabat, atque à recto tramite quem inſtituerat auertere conabatur; adeout ſub ementitis etiam formis, eius conſtantiam labefactare aggreſſus ſit. Cùm etenim prandentibus fratribus ianuæ cuſtodiam ageret, iuſſus ne quemquam domum ingredi ſineret; ipſe cum magno

magno ſatellitum tumultu, tanquam diues, & præpotens aliquis ianuæ fores percuſsit: atque Andreæ per feneſtellam, quid ſibi vellet inquirenti, reſpondit ſe agnatum eius eſſe, atque vt eum ab ignominia, & ſordibus eius inſtituti abduceret, & ad delicias paternæ domus, & Reipublicæ dignitates, quas maximas conſequuturus eſſet, reuocaret, aduenisſe: Parentes etenim ſpecioſiſsimam, eandemque opulentiſſimam virginem ei in matrimonium tradere ſtatuiſſe; proinde fores aperiret, vt commodiùs ſecum de tantis rebus agere poſſet. Andreas hæc audiens, & diaboli fraudes agnoſcens, reſpondit ſe humilem Ieſu Chriſti vitam, ac paupertatem imitandam ſuſcepiſſe, neque ab eo propoſito dimoueri poſſe, nec amplius ad ſæculum Deo iuuante reuerſurum: præceptum ſibi à Præpoſitis fuiſſe, ne fores aperiret, eorumque mandatis omnino parendũ eſſe: Quibus auditis, ſpiritus nefarius cum ſuo ſpectrò, ſancti Adoleſcentis ſtabili obedientia, & humilitate deuictus, prorſus euanuit. Expleto probationis tempore, cùm ad perpetuam inſtitutorum regularium obſeruantiam voto ſe obſtringere deberet, magnis propinquorum amicorumque certaminibus oppugnatus fuit, vt ab incepto reſiliret; ſed Andreas Dei gratia protectus, magna animi conſtantia omnia ſuperans, verba tandem ſolemnia profeſsionis pronunciauit, ac profeſſorum veſtes aſſumpſit. Oblato hoc Deo propriæ

voluntatis ſacrificio, dici non poteſt quàm magnum incrementum omnes Andreæ virtutes diuinitus acceperint. Et primùm quidem, deuotionis ardor in eo tantus extitit, vt prorſus ſui, vt Deo vacaret, obliuiſceretur. Diuinis officijs in Eccleſia adeo intentus intererat, vt verè Deo colloqui videretur: ſemper verò omnium primus in choro aderat, poſtremus inde diſcedebat. Sed cùm priuatim Deo preces offerret, ea attentione, & cura huic ſanctiſſimo operi incumbebat, vt prorſus ab omni ſenſu abalienaretur: ſæpiusq; euenerit, cùm in Florentino cœnobio ianitorem ageret, atque ante B. Mariæ Virginis imaginem quæ in atrio propè Eccleſiæ interiorem ianuam adhuc oſtenditur, genibus flexis oraret, Fratreſque poſt cœnam inde ad referendas Deo gratias Eccleſiam pſalmos concinentes, vt moris eſt, ingrederentur, nec viderit eos nec audierit: cùmque id frequenter contingeret, increbuit rumor, Andream cùm oraret, ſurdum, mutum, ac cœcum effici: atque idcirco, vt ſine impedimento, ac liberiùs Deum obſecrare poſſet, ſolitudinem cupidiſſimè affectabat. Silentij verò ita tenax erat, vt vix, ac neceſſitate demum cogente, loqueretur. In ſacrorum librorum lectione aſſiduus verſabatur. Corpus verò ſuum mirum in modum affligens, in ſeruitutem ſpiritus, quaſi facta vi, adigebat; ab omni enim carnium eſu, quamuis aduerſa etiam vteretur valetudine, perpetuo ad

mor-

mortem vſque abſtinuit, tribus per hebdomadam diebus pane & aqua victitans; ijſque non ad ſatietatem, ſed ad conſtitutam menſuram, ceterorum ciborum ſibi vſu interdicto, ieiunia obſeruabat. Cilicio, & quidem aſperrimo, die noctuq. vſus eſt: humi, fœno tantum ſuperſtrato, nec diuturnam ſibi quietē indulgens, dormiebat. Ferreis vt plurimum flagris, pſalmoſque proferens, ſingulis diebus ante Chriſti cruci affixi imaginem adeò ſeuerè ſe diuerberabat, vt copioſus ſemper ſanguis proflueret; vt neceſſe fuerit cœnobij Præfecto, ad cuius præſcriptum Andreas etiam hæc occultiora opera moderabatur, eum ſæpius admonere, vt mitius ſecum ageret. Adeo verò cautis cuſtodijs ab omni incontinentiæ occaſione ſenſus omnes, ac animum ſepſit, vt nedum ceterarum mulierum, ſed nec matris congreſſus atque etiam aſpectū admitteret. ſiquando verò vrgens neceſſitates eum ad fęminarum colloquia adigeret, id pacto cū oculis ſuis fœdere, faciebat, vt humi perpetuo defixi, numquam prorſus attollerētur. Adeo ſibi rigidus durusq., erga alios mitis, ac mirificè lenis fuit. Ingens enim chriſtianę charitatis ardor, quę diuinitus in corde eius diffuſa erat, in omnes eū benignū, ac beneficum efficiebat: pręcipuè tamen erga pau peres, infirmosq. afficiebatur. Et pauperes ſanè cū per vota profeſsionis de facultatibus ſuis iuuare non poſſet, quod tamē poterat alacriter pręſtabat, nam cùm panes, & cibaria mendicis ad ianuam

congregatis diſtribuere loci conſuetudo eſſet, id ſibi muneris à Prçfectis expetiuit; obtinuitque,vt omnium Fratrum vice, ipſe eleemoſynas pauperibus faceret; id ſibi gloriæ ducens,vt quod ab omnibus fiebat,ſuis præſertim manibus fieret. Infirmis verò ita inſeruiebat, vt non ſolùm ea quæ ad corporis ſalutem facerent, ſed & diligentius quæ ad profectum animæ conducerent, procuraret; idque non ſolùm ægrotis Fratribus ſui cœnobij præſtabat, ſed latiùs etiam eiuſmodi beneficientia in propinquos, & ciues omnes effundebatur: Hunc eximiæ charitatis effectum ſignis prodigijsque Deus ſçpe numero illuſtrauit. Aegrotabat Ioannes Corſinus vlcere in crure incurabili,quod Herpetem medici vocant. Is vt grauitatẽ moleſtiamq. morbi alleuaret,in alium deteriorem morbum incurrerat: inſtituerat enim domi ſuæ publicam aleam, quò in fortunarum, animarumque perniciem quamplurimi quotidie ex Florentina iuuentute confluebant. Andreas hominis miſertus, quòd in exitium non tantum ipſe rueret, ſed & alios traheret; ipſum adijt, certiſsimamque illi ſpopondit ſanitatem, ſi ſeptem dierum ieiunium in honorem Beatæ Mariæ Virginis ſeruaret, & quas ipſe deſignaſſet preces recitaret, clauſa interim penitus aleatoribus domo. Is primum contemnere & deridere, ac vt verboſum, fatuumque ſpernere, ſeu quòd animo haud valde ad religionem propenſo eſſet, ſeu quòd eum tanti apud Deũ

meriti

meriti haud exiſtimaret, vt hæc præſtare poſſet. Cum verò tam deſideratę rei pollicitationem cõſtanter Andream aſſerere animaduertiſſet, admiratus, vel ſanctitatem, vel ſimplicitatem hominis, promiſit ſe imperata facturum, ac re ipſa perfecit: lapſiſque ſeptem præſtitutis diebus ſanus effectus eſt: domoque ab Andrea ad Eccleſiam deductus, gratijſque ante B. Mariæ Virginis imaginem actis, cùm tibiarum faſcias ſoluiſſet, caro, quæ prius ad os vſque putrida ac corroſa erat, ſana prorſus ac integra apparuit. Sacris verò ordinibus inſignitus, ac ad Sacerdotij dignitatem euectus, cùm ſacroſanctum Miſſæ ſacrificium primùm celebraturus eſſet, audiſſetq. agnatos propinquoſque omnes, magno ambitu ac apparatu eam celebritatem honeſtare ſtatuiſſe; ipſe, vt verum Dei ſeruum decebat, qui iam dudum omne opus ſuum ſuper humilitatis fundamentum ædificare conſtituiſſet, omnem ſæculi pompam, ambitionemq. deuitans, primitias ſacerdotij ſui cum omni quiete ſpiritus, & animi contritione Domino offerre deliberauit: ac facultate à Præfectis accepta, tanquam columba elongauit ſe, & fugit in ſolitudinem; atque ad eiuſdem inſtituti Monaſterium, quod ad ſyluas dicitur, & à Florentina Ciuitate ſeptem millibus paſſuum abeſt, acceſsit, ibique immaculatum ſacrificium Deo acceptiſſimum nouus Sacerdos immolauit: Quique hominum cœtus honoreſque fugiebat, cæleſtes,

ſtes, eoſque maximos, ac plane admirabiles adeptus eſt. Nam ſacris myſterijs completis, B. Dei Genitrix miro effulgens ſplendore, & multorum Angelorum circumdata corona, ad altare ſe ei manifeſtè videndam præbuit, eumque ſibi famulum elegit, tutiſſimum ei in huius vitæ fluctibus patrocinium, ac perfugium promittens, his verbis eum alloquuta: Seruus meus es tu, quia elegi te, & in te gloriabor: ac mirifica perfuſum dulcedine, & cæleſtium rerum deſiderio flagrantem relinquens, ab eius oculis diſceſſit. Tantis ac tam eximijs muneribus à Deo decoratus Andreas non modò non extollebatur animo; ſed magis magisq. profunda humilitate, & ceteris virtutibus proficiebat. nec enim vnquam à ſordidioribus Monaſterij munijs, tanquam omnium poſtremus, infimuſque ceſſauit; nihil omnino omittendum ratus, quod ad ſui contemptum omnibus ingerendum pertineret.

Sacerdos igitur factus Andreas, cùm præter ſanctitatis laudem ingenij quoque acumine excelleret, ne hoc etiam talentum neglectum, ac in ſudario repoſitum non abſque ingenti Eccleſiæ detrimento permaneret, ad ediſcendas ſacras literas, decreto conuentus eiuſdem Ordinis Fratrum Piſis coacti, Lutetiam Pariſiorum mittitur. quo loco cùm per triennium haud ſine ingenti profectu Theologiæ operam nauaſſet, inde euocatur. Acciditque cùm in reditu Auenione, vbi

tum

tum Summus Pontifex cum Romana Curia commorabatur, tranſiret, atque ex conſuetudine ſacras ædes viſitaret; vt Cathedralem Eccleſiam ingreſſus, in cœcum, qui pro foribus ſtipem emendicabat, incideret. quem, vt erat erga pauperes miſericors, benignusque, interrogauit, quæ cauſa ei tantum infortunij importaſſet. Reſpondit cœcus, ſe aurificem olim fuiſſe, familiamque ſuam eo artificio aluiſſe; ceterùm ignis aſsidui vaporibus contabuiſſe vim oculorum; cœcumque effectum, vt ſe, ac paruulos filios ſuſtentet, mendicare coactum. Vir Dei effuſus in lacrymas, & ad altare accedens, orationi ſe diu dedit: mox ſurgens, & cœcum luſtrali aqua reſpergens, Deus, inquit, ac Dominus noſter Ieſus Chriſtus, qui cœcum à natiuitate videre fecit lumen cæli, ac in via cœco alteri vſum oculorum reſtituit, tibi quoque viſum ſua virtute potentiaque reſtituat. ſtatimque cœcus, admirantibus qui aderant plurimis, vidit, gratiaſque Deo egit.

Florentiam reuerſus, ac Florentini Monaſterij Prior factus, ex bono milite dux optimus euaſit; & qui dudum ſubiectionis, ac obedientiæ leges adeò exactè didicerat, exercueratque; ad officia iam imperatoria, vt in eis quoque excelleret, diuina prouidentia parabatur. Sanctiſsimè igitur eam familiam gubernauit; &, quod optimum genus ſubditos bene regendi eſt, ſe ipſum ceteris bonorum operum præbuit exem-

plum. Fama verò ſanctitatis iam è latebris humilitatis eius erumpens, vbique diſpergebatur, ac ab omnibus non ſolùm honore, ſed veneratione etiam dignus habebatur. Effulgebat in eo viro inter cetera cæleſtia chariſmata, præcipuè gratia ſanitatum; eoque fiebat, vt multi ægroti, cùm medicorum artes deficerent, ab eius meritis ſperarent, obtinerentque incolumitatem.

Prædiues, & nobilis quidam Florentinus ciuis filiam vnicam virginem habebat, quæ hectica febri adeò vexabatur, vt medici, nihil eorum artibus proficientibus, de ſalute eius prorſus deſperarent. Illa tamen de miſericordia Dei, & ſancti viri charitate non deſperans, patrem rogauit, vt Andream ad ſe inuiſendam adduceret; pro certo enim credere, ſi ab eius manibus, vel ſemel cibum acciperet, ſanitatem ſe recuperaturam. Rogauit igitur Andream pater, vt domum ſuam puellam inuiſurus accederet, eiuſque credulitati ſatisfaceret. Reſpondit ille, ſe plurimis peccatis obnoxium, indignumque eſſe, per quem Deus talia beneficia præſtaret. At pater & deſolationem domus ſuæ, ſi filia è viuis exceſſiſſet, fiduciamque quam de eo ipſa conceperat, cum lacrymis commemorans, rogare atque obſecrari non deſiſtebat, vt vtrumque conſolaretur. Certabant in ſancti viri animo geminæ eius præcipuæ virtutes, humilitas, & charitas: altera retrahebat, altera horta-

hortabatur, & vi quodammodo facta impellebat. Vicit tandem, quæ omnia vincit, charitas; inuiſitque ægrotantem virginem Andreas: panemq. vino madentem cùm puellæ comedendum tradidiſſet, Deum precatus eſt, vt qui Corpus ſuum panis & vini ſpecie obumbratum diſcipulis ad ſalutem animæ tradidiſſet, panem quoque illum, vinumque ad ſanitatem mentis, corporiſque medelam virgini præſtandam ſanctificaret. Accepto igitur, vt optauerat è manibus Andreæ pane puella, cùm modicum obdormiſſet, ſe ab omni ægritudine penitus liberam ſenſit; patremque aduocans, vt veſtes ſibi afferrentur rogauit, iuſsiſſe enim ſibi in ſomnis Andream, vt ad Eccleſiam ſtatim pergeret.

Sana igitur effecta viribus integris ad Eccleſiam venit, gratiaſque ob tam eximium beneficium Deo reddidit, ac eiuſdem ſancti viri ſuaſu, virginitatem totamq. vitam ſuam Ieſu Chriſto vouit; ac Monaſterium S. Annæ Florentinæ Ciuitatis ingreſſa, religioſas veſtes ſuſcepit. Eam poſtmodum vir ſanctus factus Epiſcopus, Florentino Antiſtite indulgente, Sororem Thaddæam Complobeſiam nuncupatam, ſolemni ritu conſecrauit.

Aegrotabat eo tempore in cœnobio Florentino eiuſdē Inſtituti ſectator Ventura Piſanus hydrope veteri. Huic Andreas, nomine Domini Ieſu Chriſti inuocato, digitum in os immiſit; ſta-

timque ex ipſius ore omni intercute fuſa aqua,ſanus incolumisq. factus eſt. Nec illud ſane omittendũ, incidiſſe eius annum quadrageſimũ ſeptimum in tempus illud vniuerſo humano generi luctuoſiſsimum, quò ſcilicet prodigioſa ac prorſus immanis peſtilentia vniuerſum terrarũ orbem incredibili hominum ſtrage depopulata eſt: cùm vnico tantũ anno eius ſæculi quadrageſimo octauo,intra mœnia Florentinæ Ciuitatis vltra centum millia hominum ſublata ferantur. Pro certo igitur exiſtimandum eſt, hominem hunc operibus miſericordiæ adeo addictum, & qui ſui ipſius obliuiſci ſolitus eſſet, vt ceteros iuuaret, non fuiſſe ocioſum, nec vitæ ſuæ peperciſſe: quinimo certiſſimis ſe periculis obiectaſſe, vt tam inſignem Dei ſeruum decebat;vt quæ ad ſalutem tam interioris, quàm etiam exterioris hominis conducerent, ægrotantibus procuraret. Sed hæc,quæ præclariſsima fuiſſe oportuit, incuria hominum, & temporũ iniuria deliteſcunt; & ille ſolus nouit, qui videt, quæ in abſcondito à ſeruis ſuis fiunt,& digna operibus, cuicunque præmia tribuit.

Futurorum etiam præſcientia virum ſanctum, ab eo, qui ad Eccleſiæ ſuæ ædificationem dona prout vult elargitur,inſigniter illuſtratũ fuiſſe, id quod mox dicturi ſumus,oſtendit. Magno familiæ gaudio cuidam nobili viro natus erat filius. Rogatus B. Andreas, vt eum è ſacro Fonte ſuſciperet, libens aſſenſit; cùmque poſt ſalutaris vndæ

laua-

lauacrum in vlnis puerum haberet, flere mirum in modum cœpit. Quærentibus cognatis quid ſibi vellent intempeſtiuæ huiuſmodi in tanta omniũ lætitia lacrymæ, reſpondit, prȩuidere ſe infantem illũ, niſi planè puer ex humanis rebus deceſſiſſet, aut in aliquo cœnobio religioſam vitam duxiſſet, non ſine ingenti ignominia vita exceſſurũ, ac vniuerſæ domui, atque agnationi dedecori, exitioque futurum. Vaticinium à præſentibus cum riſu exceptum eſt; reſponditque pater, ſi eum vitam cœnobiticam ducturum crederet, ſe prorſus eum expoſiturum, nec pro ſuo educaturum. Vix iuuenis vigeſimum ætatis annum attigerat, cùm coniuratione in Reipublicæ Florentinæ perniciem, cum quibuſdam alijs perditis hominibus inita, occupatoque per vim caſtro quodam, ibique cædes ac latrocinia exercens, demum captus turpiſsima, meritaque morte mulctatus eſt; omneſque qui eundem agnatione proximè contingerent, antiquo vrbis inſtituto, quo atrociora crimina plectere conſueuit, iure adipiſcendorum magiſtratuum adempto, omni honore, ac dignitate exuti, verum ac diuinum fuiſſe ſancti viri præſagium re ipſa approbarunt.

Igitur, cùm iam tantæ eius ſanctitatis fama, longè latèque percrebuiſſet, tempuſque aduenıſſet, quo à dierum æternitate ſtatuerat Deus aureum hoc candelabrum ſuper ſacroſanctum altare ſuum conſtituere, vt perpetuo ante conſpectum

ſpectum ſuum multiformis gratiæ ſplendoribus luceret, atque vniuerſum templum illuminaret Fulgineo Carbone Epiſcopo Fęſulano, viro pio ac prudenti, peſtilentia è viuis ſublato, Clemens Sextus Summus Pontifex, ſeu Clero Fæſulano ſuggerente, vt temporum mores tum ferebant, ſeu tantarum eius virtutum, vt veriſimilius videtur, fama permotus, Andream Epiſcopum Fæſulanum renunciauit; literaſque eius rei, vt moris eſt ad eum, & Clerum, populumque Fæſulanum dedit anno eius ſæculi quadrageſimo nono. quod adeo non ſolum præter ſpem, ſed omnem prorſus expectationem Andreæ contigit, vt nuncio accepto ſtatim, vt eum honorem euitaret, ſe in fugam dederit, latebriſque abdiderit: cùmque diu iam fruſtra quæſitus fuiſſet, & eius inueniendi parum ſpei ſupereſſet, Eccleſiæ Fæſulanæ Canonici quid agendum eſſet inter ſe conſultabant. Tunc Deus, qui ex ore infantium perficit laudem, ſuſcitauit ſpiritum pueri triennis, qui magnis vocibus exclamauit, elegiſſe Deum Andream Sacerdotem ſibi, proindè in Eccleſia quadam non longe ab Vrbe eum orantem inuenturos. Interim verò Andreas, Angeli, atque ipſius Angelorum Reginæ hortatu, ac cæleſtis auxilij promiſſione firmatus, onus Epiſcopale ſuſcipere ſtatuit, renouato antiquæ Eccleſiæ exemplo, vt nolentes, fugienteſque, in Epiſcopos eligerentur, ac ad eam dignitatem idonei diuino teſtimonio

monio denotarentur. Andreas igitur ætatis ſuæ anno quadrageſimo octauo Epiſcopus Fæſulanus mira Cleri, totiuſque populi lætitia conſecratus eſt. Et quoniam de Sanctiſſimo nobilis Eccleſiæ Præſule agendum eſt, de Fæſulana Ciuitate nonnulla dicenda videntur.

Ea igitur inter primas quondam totius Hetruriæ vrbes nobilitate, & antiquitate pollens, in præalto montis vertice conſtituta, Florentinæ vrbi imminet, ipſamque totam atque vniuerſa eius ſuburbia gratiſsimo, ac ſupra quem dici poſſit pulcherrimo proſpectu intuetur. ſed illud in primis eam claram, conſpicuamque reddit, quòd ab ipſo Apoſtolorum Principe Chriſtianæ Fidei rudimenta per Romulum Epiſcopum illuc ab eo deſtinatum ſuſcepit. Qui ſtatuta in ea vrbe Epiſcopatus ſui Sede, per vniuerſam fere Hetruriam Chriſtianæ fidei ſemina iecit: ibique vnà cum prædicationis ſocijs illuſtri pro fide Chriſti martyrio perpetrato, egregiè munere ſuo defunctus eſt. Longa dehinc ſanctorum Epiſcoporum, ac Martyrum ſeries apprimè, illuſtrem Fæſulanam reddit Eccleſiam. Eam ciuitatem Florentini, vt nimis vicinam, ac loco ſuperiorem, ad annum humanæ ſalutis milleſimum decimum expugnatam diruerunt, nulla prorſus relicta vrbis forma; ſancita etiam lege, ne in eo loco ædificia excitare liceret. manſit tamen, manetque ei Epiſcopalis dignitas cum ampliſſima diœceſi vtque olim po-

tentia

tentia, nunc amœnitate, & cæli ſalubritate nobilis, & ingenti populorum concurſu, qui ſtatutis diebus ad colendas ſacroſanctas baſilicas tot ſanctorum Epiſcoporum, ac Martyrum pignoribus decoratas, ex vicinis oppidis vndique confluunt, celebris.

Ad huius igitur Eccleſiæ adminiſtrationem, manifeſta, vt dictum eſt, Dei vocatione aſſumptus Andreas, ea cura diuino cultui incubuit, ea vigilantia animarum ſaluti proſpexit, ea demum ſanctimonia munere ſuo defunctus eſt; vt merito omnibus Eccleſiarum paſtoribus abſolutiſsimum optimi Præſulis exemplar eſſe poſſit. Et primùm quidem, quamuis prouectioris eſſet ætatis, ac diuerſis morbis obnoxius, non ſolùm quicquam rigoris, quo anteacta vita ad ſenſus omnes in poteſtatem redigendos vtebatur, non remiſit, ſed plurimum auxit. Non enim iam fœno dormiens incubabat; ſed, quod planè incredibile videatur, ſuper vitium ſarmentis, arborumque ſtratis ramis quieſcebat, ſuppoſito capiti, puluini loco, ſarmentorum faſce: quamuis ad effugiendam tam duræ in ſe ipſum auſteritatis famam, pictis veſtibus cubile velaret. Ferrea præterea cathena perpetuo præcingebatur, quæ ad hoc vſque tempus, populo cum veneratione oſtentatur, & ob aſperitatem, & immane pondus, magnum ſpectantibus horrorem incutit: quæ ex eius membris tantum virtutis hauſit, vt multis ægrotis contactu ſalu-

tem

tem reſtituerit. Diuinis officijs quæ in Cathedrali eius Eccleſia, die noctuque à Canonicis recitabantur, ſemper intererat, atque inde ſæpe ad aliquam ex vicinioribus Eccleſijs viſitandam, vnico tantum ex ſuis Clericis comite, occultè pergebat. Contigit autem, cùm nocte quadam, ab Eccleſia, quam Abbatiam vocant, reuerteretur; vt altiſſimo intercluſam muro ſemitã inueniret. Miranti ſocio quiſnam tantum ædificium tam ſubito excitaſſet; reſpondit Andreas, inſidias eſſe diaboli, orationibus profligandas; ſtatimque genibus ſubmiſſis, ac Dauidicis pſalmis, vnà cum comite pronunciatis, oppoſito ſanctiſſimæ Crucis ſigno, Satanæ figmentum, diuina ope adiutus, diſſipauit. Nouerat vir ſanctus, animoq. ſemper reuoluebat, à ſuis potiſſimum præceptis, exempliſque, populi ſibi à Deo crediti in Chriſtianis virtutibus profectum dependere; ac proinde ſibi ſedulo Chriſti opera imitanda eſſe, vt ipſe alijs ſe præbere poſſet imitandum. Vt igitur hoc facilius aſſequeretur, quædam præcipua Domini Noſtri Ieſu Chriſti acta ſelegerat ſibi ſæpius repetenda. Conſueuerat itaque inter cetera Beatus Andreas, quinta feria per ſingulas hebdomadas, omnibus, quotquot adeſſent, mendicis pedes abluere, conuiuioque exceptis ipſemet inſeruire. Igitur cùm die quadam omnibus, vno tantummodo excepto, mendicis pedes abluiſſet, rogaretque illum Andreas, vt ſe quoque lauari pateretur, reſpondit ille, ſe tanti

Præſulis benignitate minimè abuſurum, quòd crura adeò vlceribus, ſanieque deformia haberet, vt nec eorum aſpectus abſque graui ſtomacho perferri poſſet. At vir Dei ea cauſa magis ad propoſitum peragendum incenſus, vincula, faſciaſque ſoluens, Confide, inquit, fili, & de Dei bonitate præſume: ipſe enim ſanabit languores tuos. Quo dicto, pauperis pedes, lacrymis magis quàm aqua humectans, vlcera illius exoſculatus eſt: ſtatimque vir ille perfectam conſequutus ſanitatem, ingenti lætitia exultans, exilienſque, laudabat Deum. Tantæ erat vir ſanctus erga inopes, miſeroſque clementiæ, & benignitatis, vt nec eorum meminiſſe abſque lacrymis poſſet: quoties etenim de pauperibus, orphaniſque, vel de carceribus mancipatis, vel mulieribus parturientibus, ceteriſve egeſtate oppreſsis, ipſo præſente, verba fierent, ſtatim in lacrymas ſoluebatur, & de præſidijs neceſſarijs conferendis conſilium inibat. Et ſanè perpetuò ſanctus Antiſtes illud dominicum in mente habebat, vt omni petenti demus. Illud certè ſatis exploratum habetur, neminem vnquam pauperum ab eius conſpectu triſtem diſceſsiſſe. Ipſe enim plerùmque ad ædium ſuarum ianuam ſedens, ſuis manibus panem mendicis elargiebatur. Cùmque magna aliquando annonæ penuria laboraretur, accidit, vt eius rei fama peruagante, etiam è remotioribus regionibus pauperes vndequaque ad ipſum confluerent; quibus ille omnibus,

nullo

nullo vnquam reiecto, panes adeò largè ſuppeditabat, vt ſæpenumero, qui ad ſe, vniuerſamque domeſticam familiam commodè integro menſe alendam ſufficere potuiſſent, panes, vnico tantum die erogaret. Cùm igitur huic rei diligentiùs die quadam incumberet, & nouis viciſſim ſuccedentibus mendicis panes ſibi afferri poſtularet, retulerunt famuli, ſe promptuarium prorſus inane reliquiſſe, ac ſupereſſe tantum panes quindecim in familiarium cœnam reſeruatos. Reſpondit vir ſanctus, vt diligentiùs inſpicerent; cordi enim Deo eſſe ne pauperes illi, qui adhuc reſtarent, triſtiores abirent. Reuerſus ex illis vnus inuenit arcam, calidis, optimiſque panibus refertam; Deiq. benignitatem, ac ſanctitatem Andreæ multum admirans, lætus ſancto Præſuli pauperibus diſtribuendos attulit. Neque hoc tantum loco conſiſtebat huius ſancti viri benignitas, ſed longius latiuſque progrediebatur; nam, & erga eos, quos rei familiaris anguſtijs preſſos nouerat, atque ad ſe palam adeundum, aut conditio, aut ætas, aut natalium dignitas prohibebat, apprimè liberalis, ac munificus fuit; nam ſponte tanta eos liberalitate præueniebat, vt quibuſdam annuum etiam frumentum, nec exiguum, præſtaret. Nec illis ſolùm, qui ad eius diœceſim pertinerent, inſignis hæc Andreæ munificentia proderat, ſed ad Florentinos etiam ciues, exteroſque alios redundabat; quos omnes, non annonæ tantum, ſed veſti-

mentorum etiam largitione iuuabat; magnā enim veſtium vim, quas indigentibus elargiretur, in vicinis emporijs coemebat: Quæ cuncta in aduerſarijs, quæ eius manu conſcripta in Archiuo Fæſulanæ Eccleſiæ adhuc aſſeruantur, non ſine admiratione videre omnibus licet. Ac ne quid prorſus omitteret, quod ad pulcherrimum optimi Præſulis, ac miſericordiſsimi patris exemplar efformandum pertineret; inſtar magni illius Alexandrini Antiſtitis Ioānis, quem antiqui Miſericordem dixerunt, ac Sancti Gregorij Papæ, omnium, qui ad eius curam pertinerent, pauperum nomina in codice deſcripſerat. Quin etiam nouo exemplo ſingulis ferè annis, qui pauperum curæ inuigilarent, plures viros pios, & de quorum charitate confideret, procuratores conſtituebat: quibus etiam mandabat, vt eorum, qui piè ac religiosè legata pauperibus reliquiſſent, teſtamenta conquirerent, ac mandata exequerentur; & quæcunque alia ad commodum ipſorum ordinata & conſtituta eſſent, in eorum vſum vtilitatemq. vt conuerterentur, curarent. Placet autem ipſamet verba ſanctiſsimi Præſulis, quæ adhuc in publicis tabularijs extant, paſtoralem eius charitatem mirifice ſpirantia apponere: Tanquam, inquit, miſerabilium perſonarum, & pauperū Chriſti pater. Hoſpitales verò domos, ſiue ad peregrinos ſuſcipiendos, ſiue ad ægrotos curandos inſtitutæ eſſent, tanquam vera Chriſtianæ benignitatis

domi-

domicilia, ſingulari cura fouit: nam,& eorum vectigalia, vt in vſus ab inſtitutoribus deſignatos inſumerentur, ſedulo curauit; earumque adminiſtratores, qui pecuniam interuerterent, aut dilapidarent, ſeueriſsime coercuit; & quamplurimos ea de cauſa, anathemate etiam notatos, cum ignominia adminiſtratione abdicare coegit: nec facile in eius commentarijs reperies aliud negocium attentiori cura ab eo procuratum, aut frequentius, ſeueriuſque, quàm in huiuſmodi delicta animaduerſum. Quo fiebat, vt multi tanti Pontificis, non verbis modò, ſed & quòd omnibus rebus quæ ad earum vtilitatẽ, profectumq. pertinerent, tanta ſolicitudine proſpiceret, ad hoſpitales domos ædificandas animarentur; quod frequẽtiſsime, eo Pontifice, in eius diœceſi factitatũ eſſe, liquido conſtat.

Ingentem etiam pecuniarum vim ſanctus vir profudit in excitandis, inſtaurandiſq. ſacris ædificijs; & Cathedralem ſane ædem ruinæ proximam fere vniuerſam reſtituit, ſectiſque lapidibus anteriorem partem incruſtauit. Canonicorum præterea cœnacula, & cubicula ædificauit: Epiſcopales ædes maximis ſumptibus inſtaurauit, auxitque: Aediculas inſuper in Sanctorum honorem multas excitauit: ſacraria Cathedralis baſilicæ, aliarumque Eccleſiarum, ſacra ſupellectili affluenter inſtruxit, ornauitque: vt ſæpenumero admiratio animum ſubeat, vndenam tam ingens pecuniarum copia illi ad tantos ſumptus

ſuſti-

ſuſtinendos ſuppetierit; ſatis etenim conſtat, Eccleſiæ illius prouentus haud ſanè amplos tum temporis fuiſſe. His etiam accedunt, quas vt ſodalibus ſuis Carmelitis gratificaretur, expenſas fecit. nam & ipſorum Eccleſiam ex parte labentem restituit, & bibliothecam plurimis, optimisq. Sanctorum Patrum codicibus locupletauit; alijſque eos quamplurimis beneficijs affecit. Nec etiam prætereundum eſt, eius Epiſcopatum in eam tempeſtatem incidiſſe, qua exitiale bellum inter Piſanos, Florentinoſq. vigebat: vtq. ſæpè Florentinorum copiæ ad vrbis vſque Piſanæ mœnia populabundę diſcurrebant, ita quandoque eadem in ſuburbijs ſuis Florentini ciues patiebantur. Immiſſę igitur aliquando à Piſanis in eorum agrum conductitiæ Anglorum equitum turmæ, omnia Fæſulanæ Eccleſiæ prædia, domos, prætoriaque deuaſtarunt, ac prorſus ſolo æquarũt. Ea omnia ſanctiſsimus Antiſtes rurſus vt reſtitueret, neceſſe fuit. Quodque vel præcipuè mirum eſt, licèt tot impendijs penè oppreſſus videri poſſet, fundos tamen, nec eos quidem exiguos, Eccleſiæ ſuæ nomine coemit; vt vel hinc perſpicere liceat, ſanctum virum, eorum, quæ in pauperes alendos erogauerat, à Deo fideli ſponſore, centuplum in hoc ſæculo accepiſſe. Et ſane inter tot tantaſque eius virtutes, nec ea defuit, quam Apoſtolus perfecti paſtoris notam requirit: vt qui ſcilicet Eccleſiaſticæ adminiſtrationis prouinciam ſuſcepturus ſit,
domui

domui primum ſuæ præeſſe nouerit. Namq. haud modò inter Fratres ſuos Carmelitas, vbi exactiſsimam ad religioſæ vitæ normam Præfecturam geſſit, optimum ſe patrem familias præſtitit; ſed & in ipſo Epiſcopatu egregiè ad Chriſtianam diſciplinam domeſticos ſuos continuit; ac in Eccleſiæ patrimonio procurando attentiſsimus, ac vigilantiſſimus ſempèr fuit. Eccleſiaſtici iuris prædia ab iniquis poſſeſſoribus occupata, acerrimè vindicauit; atque ab alijs etiam qui beneficijs præeſſent, vt idem fieret ſedulo cauit. Eos verò, qui humanis, diuiniſq. legibus neglectis, ac Dei timore poſtpoſito, Eccleſiæ, & eius miniſtris decimas, Dei præcepto debitas, per auaritiam vſurparent, aut ſoluere detrectarent, impiorum loco habuit; ac prorſus coercendos, & ad officium reuocãdos duxit. Denique nihil omnino prætermiſſum voluit, quod ad Eccleſiæ vectigalia tuenda, augendaque pertineret; quæ tanquam fidelis diſpenſator, & vltimi etiam quadrantis rationem Deo redditurus, adminiſtrabat potius, quàm erogabat; domi parciſsimus, foris in ijs, quæ ad Dei cultum, & egenorum ſubſidia pertinerent, profuſus, ac planè prodigus.

Igitur cùm tanta charitate ſanctus Antiſtes æſtuaret, & ea quæ ad honorem Dei facerent, adeò diligenter curaret; fiebat, vt plebs ei commiſſa, ad imitationem ipſius, dilectione decoris domus Dei ferueret, & ad exercenda charitatis opera incitaretur. Nec inter minima recen-

ſendum

ſendum profectò eſt, quòd eius ſuaſu Lapus Villelmi Fæſulanus ciuis, ſacrarum Virginum cœtum, quæ ſummitatem arcis Fæſulani montis temporibus illis incolebant, & ob loci anguſtiam, & ſolitudinem, rerum omnium ad vitam opportunarum inopiam patiebantur, ad radices montis in commodiorem locum tranſtulit, nouo eis Monaſterio ædificato, quod à conditoris nomine, adhuc Lapi Monaſterium appellatur. Nec longè ab eo Thomas Theoduli, eius itidem exhortationibus adductus, aliud ſacrarum Virginum domicilium conſtruxit, ditauitque prædijs attributis, ac S. Bartholomæi Apoſtoli nomine nuncupauit. Sedem Apoſtolicam eo obſequio, & cultu venerabatur, vt nihil deſiderari poſſet: ſingulis etenim annis, aut ad ſummum biennijs, legatos, ad obſequiū ei exhibendum, & de Eccleſiæ ſuæ ſtatu referendum deſtinabat, eiusq. mandatis non ſolum promptiſsimè parebat; ſed etiā cùm ſe occaſio offerret, iuſſa officijs præueniebat. Franciſcū Ordelaffium Foriliuij, & multarum præterea Eccleſiaſticæ ditionis ciuitatum, & oppidorum occupatorem, tyrannumq. Eccleſiæ hoſtem Aegidius Albornotius Cardinalis, in Italia Sedis Apoſtolicæ Legatus, Innocentij Sexti Pont. Max. iuſſu declarauerat; contumacemque, ac hęreſis crimine conuictum, damnatumque, ſacrorum participatione ſummouerat, eique bellum indixerat. Mirum dictu eſt, qua cura Eccleſiæ cauſam in ſua diœceſi S. Andreas

iuue-

iuuerit: nam & concionatoribus, ac reliquis ſacerdotibus mandauit, dum inter diuina officia verba facerent, vt euidentem Romanæ Eccleſiæ iuſtitiam populis declararent, omneſque hortarentur, vt non ſolùm precibus diuinum præſidiū implorarent, ſed & pecuniam in tam ſanctum, ac neceſſarium opus conferrent: atque ita effectum eſt, vt non contemnenda ſubſidia ex piorum ſpontaneis oblationibus Legato mitterentur.

Multus autem erat ſanctus Antiſtes in componendis diſcordijs, quæ inter ciues Florentinos aſſiduè oboriebantur; nec ſolum priuatim odiorum ſemina familiaribus colloquijs opprimebat, ſed & in publicis concionibus de Chriſtiana charitate, ciuilique concordia ſæpenumero ſermonem inſtituebat. cumque præclarè diceret, & ob inſignem ſanctitatis famam iam omnibus venerabilis eſſet; quamplurimi, non ſolum ex proximis villis, ſed etiam ex Florētina Ciuitate ad ipſum audiendum confluebant. Igitur cùm in platea Fæſulana, vnde vniuerſa proſpectatur Florentina Ciuitas, in magna ciuium corona concionem haberet, eorūq. diſcordias damnaret, ac mirum in modum execraretur, Deum precatus eſt, vt omnibus quotquot adeſſent, eos, qui tantos diſſenſionum ignes accenderent, manifeſtè contueri permitteret. Ac ſtatim, Surgite, inquit, & videte quinam veſtras diſcordias nutriant. Viderunt igitur omnes innumeros coruorum, miluiorum, aliarumque obſcenarum

auium greges Florentinæ Ciuitati ſuperuolitantium, atque inter ſe atrociter concertantium. Intellexerunt igitur ciues illi, eas diſcordias ab humani generis hoſte ſeri,ac foueri; atque in poſterũ ſe pacis, concordiæq. pręcipuos auctores ſemper præſtitere. Quæ cùm fama euulgarentur,in cauſa fortaſſe fuere, cur eius potiſsimum opera, in cõponendis ciuilibus Bononienſiũ diſcordijs Summus Põtifex vteretur. Vindicata etenim nuper ab immani Vicecomitum tyrannide Bononienſium Ciuitas in Romanæ Eccleſiæ ditionem redierat; grauiter tamen externo bello, interniſque ſeditionibus laborabat. Vrbanus ergo Pont. eius nominis Quintus, res bellicas Aegidio Cardinali Legato demandarat; ad domeſtica verò diſsidia ſedanda, quas præpotentes quædam familiæ alebant,S.Andream delegauit. Qui ſingulari æquitate ac prudentia omnia breui compoſuit, ordinauitque. nam, & ſi quidam ex potentioribus ciuibus ſancto viro refragari, atque obniti cepiſſent, varijs tamen morbis exagitati, ac præſens Dei numen experti, concordibus demum votis, propoſitas ab Andrea pacis conditiones amplexi ſunt. Tantam rem paucis attigiſſe ſufficiat: nam quæ ſingillatim in grauiſsimo eo negocio ab ipſo ſunt geſta, eive acciderunt, temporis diuturnitate obliterata latent. Tradunt nonnulli B. Andream Bononiæ dum ea agerentur, carceribus, & vinculis mancipatum, alijſque contumelijs vexatum; quæ de

Ciui-

Ciuitate religioſiſſima, & Sedis Apoſtolicæ ditioni ſubiecta, & eo præſertim tempore, cùm ab hoſtibus vndequaque premebatur, obſequentiſſima, nobis ſuaderi non poſſunt.

Tot igitur clarus virtutibus ſanctus Antiſtes, totque ſignis prodigijſque ſerui ſui ſanctitatem, ipſomet Deo atteſtante, populum ſuæ cuſtodiæ diuinitus demandatum, ſumma cum pietatis, & prudentiæ laude gubernabat; atque vt alij parochiarum Paſtores ad eius exemplum muneri ſuo diligenter incumberent, ſatagebat: vtque erga bonos, benignum, manſuetumque, ita aduerſus eos, qui officium ſuum negligerent, ſeuerum ſe, verendumque oſtendebat. Probè etenim didicerat ſapientiſſimus Præſul manſuetudinem Paſtoris rigori iudicis attemperare. Et primum quidem, vt omnes apud Eccleſias ſuas reſiderent, perpetuis edictis ſingulis annis cauit, pœniſque inflictis, reluctantes ad obſequium compulit, multoſque contumaces titulis, non ſine ignominia, decreto priuauit. Eos verò, qui mulieres parum honeſtè in contubernio haberent, aut alijs criminibus ordini dedecori, populo offenſioni eſſent, acriter corripuit; quoſque paternis monitis ad caſtè & piè viuendum emendare non potuiſſet, beneficijs expulit. Multis verò, præcipuiſque vitijs tum Clerus, tum populus eo tempore laborabat; quæ, quoniam peculiaria erant illius ætatis, magnoſque labores vir ſanctus illis extirpandis

exantlauit,ſaltim ex parte commemoranda videntur. Clericorum igitur longè maior portio, non ſolum cuiuſcunque doctrinæ, ſed & proprij officij adeo ignari erant, vt non modò populo non prodeſſent, ſed adiecto plerumque pernicioſo eorum vitæ exemplo, inſcitia ſua obeſſent plurimum. Neceſſe igitur fuit ſancto Antiſtiti, cùm diœceſim ex ſacrorum Canonum præſcripto inuiſeret, de omnium doctrina accurato examine rurſus dijudicare; & quos ad Eccleſiaſtica onera ſubſtinenda, & ſalutem animarum procurandam parum idoneos agnouit, qui planè permulti fuerũt, à beneficijs eijcere, eaq. alijs qui aptiores eſſent conferre. Multi præterea, aut nullis, aut falſis cauſis Eccleſiarum poſſeſſionem inuaſerant: Quorum temeritatem, nec ferendam Beatus Andreas exiſtimans; magnum eorum numerum à Sanctuario Dei exturbauit: & quoniam id genus hominum audax, & litigioſum eſt; magnos ſane labores eum ſubijſſe in huiuſmodi negocio oportuit. Nec eos etiam tolerandos duxit, qui quæſtum ex mercatura facerent; multoque minus qui præturas, & officia exercerẽt. Maior ſiquidem eius diœceſis pars minutis quibuſdam oppidulorum, & vicorũ dominis ea tempeſtate abundabat; qui fortaſſe virorum ad ius dicendum aptorum penuria, locorum præfecturas, ac magiſtratus clericis demandabãt. At ſanctus Antiſtes indecorum, & valde periculoſum ratus, ſi ij, qui in ſortem Domini vocati eſſent

talibus

talibus negotijs implicarentur, omnia eiuſmodi munia eis interdixit. Cùm igitur Eccleſiarum Rectores officium ſuum, aut ignorantia obcæcati neſcirent, aut dum alieno incumbunt, negligerent; fiebat, vt oues ſine paſtoribus errantes in præceps malorum corruerent, nec eſſet qui attenderet: & quamuis permulta eſſent vitiorum capita, quæ ſanctiſsimo Pontifici amputanda fuerunt; duo tamen præcipuè multum ei negotij, ac laboris attulere. Nam & commercia contractuſque, qui promiſcue fiebant, ſæpe vetiti fœnoris crimini obnoxij erant; & matrimonia plerumque inter perſonas ſacris legibus prohibitas, ac ſępius furtim, & abſque vlla Eccleſiæ ſolemnitate, aut etiam ſciẽtia firmabantur; ex quibus duobus teterrimis fontibus, quam ingens animarum pernicies longe lateq. graſſaretur, nemo eſt qui non videat. His B. Andreas omni Eccleſiaſticæ diſciplinæ vigore obuiauit, eorũq. ora oppoſitis ſanctiſsimis legibus obſtruxit; nec paucos ſane contractus vſurarũ titulo damnatos, irritos reddidit; multorũq. connubia contra Eccleſiaſtica decreta ſancita, reſcidit, ſeparauitque; ac ne deinceps clam, & abſque ſacerdotũ notitia celebrarentur, ſeueriſsimis edictis ſtatuit. Atque vt omnes quibus animarum cura mandata eſſet, tam ſalutaria eius præcepta ſeruarent, vtque ab alijs ſeruarentur efficerent, nouos Vicarios in longinquioribus ſuæ diœceſis regionibus conſtituit, qui & ius dicerent, & omnia Dei cultui,

&ani-

& animarum ſaluti neceſſaria comminus inſpicerent, curarentque. Non ſumus neſcij pleraque ex ijs quæ diximus, ab alijs etiam Eccleſiarum paſtoribus frequenter actitata, nec planè digna, quæ de tanto Antiſtite commemorentur, multis videri poſſe: Nobis verò quælibet Sanctorum ad incrementum diuini cultus, aut populi profectum dicta, factaque pertinentia, celebranda videntur. Nam ſicut ea, quæ in ſuperioribus cæli regionibus conſpiciuntur, quamuis adeò parua ſæpenùmero appareant, vt pene ſenſus effugiant, claritudinem tamen, virtutemque a loci nobilitate deducunt, vt diligenti obſeruatione digna cenſeantur: Ita Sanctorum geſta, cùm de cordibus eorum prodeant, quæ cælorum inſtar domicilia ſunt, ac templa Spiritus ſancti, etſi exigua nobis videantur, omni tamen honore, ac reuerentia ſuſcipienda ſunt, ac vt plurimum Eccleſiæ Dei vtilia perpetuæ memoriæ commendanda.

Igitur cùm toto vitæ ſuæ die S. Andreas in vinea Domini laboraſſet, magnoſque atque vberes fructus indefeſsis vigilijs in domo eius congregaſſet; iam ſenio confectus, operis ſui finem, debitam mercedem conſequuturus, deſiderabat, expectabatque. In ipſa itaque Dominicæ Natiuitatis die, cùm ad Miſſæ ſacrum, quod illi poſtremum fuit, ſolemni pompa de more celebrandum ſe orans pararet, B. Virgo Maria, quæ primordia ſacerdotij eius præſens honeſtauerat, adfuit ei etiam ad

vitæ

vitæ occaſum hora ſacrificij veſpertini; ipſumque de propinquo eius ad cæleſtem vitam tranſitu admonuit; prædixitque fore, vt ſacroſancto Epiphaniæ die, ipſi quoque Deus in cælorum regno facie ad faciem perpetuo contemplandus manifeſtaretur. Hoc nuncio mirum in modum lætus Andreas, iam æternarum deliciarum ſuauitatem in terris prægustans, ingentem animi iucunditatem continere non poterat, quin etiam exterius erumperet, & ipſo corporis habitu perſpicua efficeretur. Nam vultus hactenus aſſiduis ieiunijs vigilijſque, ac mira vitæ auſteritate exanguis, ac ſquallidus, repentè in lætum adeo, ac rubentem verſus eſt, vt cæleſtis patriæ alicuius ciuis diuini amoris incendijs exardeſcentis imaginem referre videretur. Paulò poſt itaque febri correptus, cùm Vidonem Fæſulanum Canonicum, quē vnicè diligebat, de inſtanti morte ſibi per B. Virginem prænunciata certiorem reddidiſſet, ſtramineo lectulo decubuit. Increbreſcente verò eius ægrotationis fama, non clerici modò ex vicinioribus Eccleſijs, ſed ciuium etiam Florentinorum quamplurimi ad eum officij gratia inuiſendum confluebant: quos ille benignè comiterq. ſuſcipiēs ad Chriſtianam charitatē, & ciuilem concordiam ſeruandam, vt conſuetudo ipſius erat, exhortabatur, alijſque ſalutaribus monitis erudiebat. Adueniente igitur ſuprema vitæ hora, cùm pſalmos Dauidicos alternatim cum ſuis clericis recitaſſet,

pro-

pronunciato apoſtolico Symbolo, omnibus Eccleſiæ Sacramentis refectus, ad ſupernam Patriam corporis vinculis abſolutus euolauit; anno Dominicæ natiuitatis tercenteſimo ſeptuageſimo quarto poſt milleſimum, à Religionis ingreſſu quinquageſimo octauo, cùm Fæſulanã Eccleſiam quatuor & viginti annis ſanctiſsimè gubernaſſet. Ipſa eius obitus hora thalamus, in quo Sanctus recumbebat, mira luce illuſtratus, ac ſuauiſsimo odore perfuſus traditur. Eadem verò qua deceſsit nocte, virgo quædam decimum ætatis annum agens ſubito exclamauit, videre ſe lucidam ſcalam, à terra cælos pertingentem, hominemque pontificijs veſtibus indutum, ac duorum Epiſcoporum medium per eam ad cæleſtia aſcendiſſe: quæ audiens mater intellexit, quod reuera erat, eadem hora S. Andreã ad ęterna tabernacula tranſmigraſſe. Alia itidem virgo, cuius matri Andreas prædixerat fore, vt eadem nocte ipſe, & eius filia ex hac vita decederent; appropinquante mortis hora, elata ſubito voce, Expecta, inquit, me ſanctiſsime Pater, vt vnà cæleſtia regna ingrediamur. ſtatimque, eodem ſanè, quo Beatus Andreas, temporis momento, expirauit.

Paucis elapſis diebus idem Sanctus, Vidoni intimo eius, vt diximus, amico apparuit, Epiſcopalibus indumentis candidis ornatus, lilia, roſaſq. manibus geſtans. rogatuſq. cur flores, quod Pontificiam grauitatem haud decere videbatur, haberet; reſpon-

reſpondit, ſe virginitatem incorruptam ad mortem vſque ſeruaſſe, atque idcirco cum virginibus, floribus redimitum Agnum ſequi. Ad ſancti viri corpus venerãdum magnus factus eſt vndequaque populorum concurſus; multiq. ægroti, debileſque non eius modo attactu, ſed percepta etiam iucũdiſſima, ac ſalutari odoris fragrantia, quæ ab eo mirè emanabat, ſanitatem conſequuti ferũtur. Eius exuuiæ ab omnibus quotquot aderant auidè abreptæ, ſublatęque ſunt: ferream cathenam, cuius ſuperius meminimus, vidua quædam mulier clam abſtulit, eamque haud multo poſt Fratribus Carmelitis, vt honorificentius aſſeruaretur detulit. Demum quamuis idemmet teſtamento cauiſſet, vt eius corpus Florentiæ in Carmelitarum Eccleſia ſepulturæ mandaretur; non permiſerunt tamen Fæſulani montis accolæ ſe tanto theſauro ſpoliari; ſed in Cathedrali æde, vt honorificè conderetur curarunt. quod deinde ijdem Carmelitæ, noctu pia fraude clam ſublatum in eorum Eccleſiam, vbi idemmet religioſas veſtes, & tam eximiæ ſanctitatis initia ſuſceperat, eandem tum quoque odoris ſuauitatem diffundens aſportarunt: Ibidemq. hactenus aſſeruatur in ſublimi marmoreo ſepulchro, ſignis, picturiſque, vt ea ferebant tempora, egregiè exornato; ac integrum, incorruptumque populo ad hæc vſque tempora colendum oſtentatur. Epitaphium, quod ſubiecimus, atque ibidem marmorea tabula inſculptum legitur, Coluccius

Salutatus Reip. Florentinæ ab epiſtolis Secretis, magnique ſua ætate in literis nominis, ſcripſiſſe fertur.

MONTIS CARMELI DE RELLIGIONE VETVSTA
RAPTVS AD ECCLESIAM FÆSVLEAMQ. MITRAM
PROGENIE CELEBRIS VIRTVTE CELEBRIOR OMNI
HOC DE CORSINIS MARMORE SVBTEGITVR
ANDREAS CHRISTI FAMVLVS DE IVRE VOCATVS
NVMINIS ÆTERNI TOTVS IN OBSEQVIO
VIRTVTIS CVLTOR PATER AVXILIATOR EGENIS
EXEMPLO VITÆ MIRVS ET ELOQVIO
QVI QVALIS FVERIT MIRACVLA MVLTA FATENTVR
QVÆ DEVS OSTENDIT CORPORIS AD TVMVLVM

Canonici Fæſulani tantæ ſanctitatis, tantorumque in ſe, eorumque Eccleſiam beneficiorum memores, vt Nérius Corſinus Florentinæ Eccleſiæ Præpoſitus, Sancti Andreæ germanus frater, quo etiam Vicario idem Sanctus multo tempore vſus erat, eidem in Epiſcopatu ſuccederet optarunt; & per Petrum Corſinum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalem eius patruelem, tum Auenione commorantem, à Gregorio eius nominis XI. Pont. Max. impetrarunt. Qui deinceps multis annis eandem Eccleſiam magna cum prudentiæ, ac integritatis laude adminiſtrauit.

Coruſcabat interea ſignis, prodigijſque B: Andreæ defuncti corpus; famaque & veneratio eius

magis

magis magiſque diffundebatur, augebaturque, & multi, qui ſe ſuaque in neceſsitatibus quibuſcunque eius patrocinio commendauerant, voti compotes effecti, vt gratias agerent, & beneficiorum acceptorum monumenta appenderent, ad eius ſepulchrum quotidie confluebant. Singula vero recenſere, quæ eius interceſsione patrata ſunt miracula, longum ſane & arduum eſſet. Attamen, ne aliquo ſaltem eorum guſtu lectores fraudemus, pauca quædam omni fide comprobata, commemoranda putauimus.

Petrus Victorius nobilis adoleſcens, qui deinde domi, militiæque clarus, inter principes ſuæ ætatis ciues Florentiæ habitus eſt, Prati, quod inſigne eſt Hetruriæ oppidum, alta turri prolapſus, dum præceps rueret, implorato Sancti Andreę præſidio, non viuus modo, ſed incolumis, illæſuſque ab ipſis mortis faucibus mirabiliter ereptus, ſeruatuſque eſt.

Eodem oppido mulieri cuidam ſiniſtra corporis pars adeò obſtupuerat, vt nec aure audiret, nec brachio prorſus vteretur. Hæc ſacerdotē in maiori Eccleſia de virtutibus, ac miraculis S. Andreæ pro concione dicentem cùm audiſſet, ſpem concepit, ſe etiam eius beneficio ſalutem conſequi poſſe. Toto itaque animo ad ipſum conuerſa, eius ſe interceſsionibus commendauit: ſtatim igitur ibimet obdormiſcens, viſa ſibi eſt morbo prorſus leuari: ac paulo poſt exurgens, ſanam ſe, ac vi-

gentem ſenſit: atque vt apud poſteros facti memoria maneret,id ipſa iurata profeſſa eſt, actiſque publicis conſignari iuſsit.

Florentiæ, cùm Bernardinus duorum annorum puer, grauiter ægrotans iam animam ageret; admota pectori ſancti Andreæ cathena, ac Pontificali eius annulo digitis inſerto,temporis momento adeo conualuit, vt ſtatim cum ceteris pueris luſum ierit.

Vincentius Ardiſinus,à graui infirmitate emotæ mentis factus, appoſita eius capiti ſancti viri mitra, repente ſanus, & animi compos ad ſancti Andreæ altare ſacroſanctam Dominici Corporis communionem eadem die participauit.

Eliſabet Serralia, dæmonibus obſeſſa, inuocato ad eius ſepulchrum ſancti Andreæ auxilio, ſe penitus liberam ſenſit.

Alia itidem cœca mulier febribus oppreſſa, cùm ob inopiam nullam medicorum opem experta eſſet, ad ſancti viri præſidium confugiens, voto nuncupato, vnà febre, & cœcitate ſanata eſt.

Sed quod narraturi ſumus miraculum, longè nobiliſsimum, ac præclariſsimum, tum magnitudine facti, tum rei euidentia, profecto eſt; approbantibus, atque vna teſtimonium dicentibus, non vniuerſa modò Florentina ciuitate, ſed auguſtiſſimo etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinaliũ Collegio, ipſoq. demum Summo Pontifice, quin

etiam

etiam ipſiſmet Eccleſiæ hoſtibus: quod paulo accuratius enarrandum videtur. Inuaſerat Florentinorum ditionis loca Nicolaus Picininus, Philippi Mariæ Vicecomitis Mediolanēſium Ducis copiarum ductor, qui Florentinos, quibuſcum Eugenius Quartus Pontifex Max. fœdus iunxerat, internecino bello aggreſſus fuerat. Is cùm vicina vrbi loca, magno tum ciuium, tum Pontificis: qui Florentiæ commorabatur, terrore ac trepidatione depopulatus eſſet, inde diſcedens, occupato per vim ſancti Sepulchri oppido, ac Tiferno obſeſſo, maiores in dies progreſſus faciebat. Sed cùm eodem tempore Franciſcus Sfortia ingentia damna Mediolanenſium Duci inferret; ſtatuit Picininus, vt illi quamprimum ſuppetias ferret, cū Florentinis confligere; & tanquam de victoria certus, vnico prælio de re tota decidere. Trepidantibus itaque Florētinis, quibus de rerum ſumma cum peritiſsimo, & clariſsimo ſuæ ætatis duce alea ſubeunda eſſet, inter cetera ſubſidia, quæ aduerſus illum turbinem parabant, ea non poſtrema erant, quæ in huius Sancti patrocinio collocauerant. Frequens igitur ciuium cōcurſus ad eius ſepulchrum erat: atque inter eos, qui ardentiori ſtudio Beati Andreæ opem, in tanto diſcrimine Patriæ implorabant, adoleſcens quidam erat. Huic Beatus Andreas die S. Ioannis Baptiſtæ natiuitati ſacro, ſe manifeſtè videndum obtulit, præcepitq. vt ſuo nomine Decemuiros, ad quorum

curam res bellica pertinebat, adiret, iuberetque, copiarum ducibus ſcriberent, vt quinta ab ea die, cum hoſtibus manus conſerere non detrectarent; Deum enim eorum hoſtes profligaturum, ac inſignem Florentinis victoriam elargiturum. Paruit adoleſcens, remq. belli præfectis detulit; qui cæleſtibus promiſsis fidem adhibendam, iuſsiſque parendum cenſuerunt. Factum adeò euulgatum eſt, vt non modò tota ciuitate notum ac celebre fieret, ſed & ad hoſtes eius fama perueniret; quamuis illi Florentinos tanquã ſuperſtitioſos cauillati, rem pro deridiculo habuerint. Igitur cùm præſtituta die Florẽtinorum exercitus in armis eſſet, Picininus tanquam imparatos oppreſſurus, eos totis viribus adortus eſt. Satis conſtat, adeo illum ſibi indubitatam victoriam promiſiſſe, vt vicinorum oppidorum accolas inermes, tanquam ad certam prædam adduxerit. Commiſſo igitur ad Anglarium prælio, cùm per multas horas acriter pugnatum vtrinque fuiſſet, tandem victoria, eaque prorſus incruenta, pro Florentinis ſtetit. Maior hoſtium pars cæſa, captaque: Dux cum paucis fuga vix euaſit. De Florentino exercitu nullus pene deſideratus eſt. Tradunt nonnulli, Beatum Andream à quibuſdam in aere viſum, albo equo inſidentem, ac cæleſtis exercitus acies in hoſtes immittentem.

Hæc victoria non modò grandi metu Summũ Pontificem, Florentinoſque liberauit, qui periculoſiſ-

culoſiſsimo bello feliciter, glorioſeque defuncti ſunt, ſed infracta Vicecomitum potentia, maiori Italiæ parti pacem conciliauit, reſque Eccleſiæ in tuto conſtituit. Quæ tam eximia, ac ſalutaria bona ſingulari Beati Andreæ beneficio profecto adſcribenda ſunt.

Maximo ſane gaudio tantæ rei nuncius Florentiæ exceptus eſt; & inter cetera lætitiæ ſigna, illud haud poſtremum fuit, quòd publico decreto ad gratias Deo agendas, debitoſque honores Beato Andreæ exhibendos, vt à Metropolitana æde, ad vſque Carmelitanam Eccleſiam, Clerus, populuſque vniuerſus, vnà cum Reip. Magiſtratibus procederent, ac munera ſancti viri ſepulchro ſinguli offerrent, ſancitum eſt. Geſta ſunt hæc volente, ac probante Summo Pontifice Eugenio; qui etiam Senatus, Populique Florentini precibus, agentibus præſertim Dominico Capranica, Iuliano Cæſarino, & Proſpero Columna Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, viris religioſiſſimis, ac de Republica Chriſtiana optimè meritis, indulſit, vt perpetuis futuris temporibus anniuerſarius dies, quo ad cæleſtem gloriam B. Andreas tranſlatus eſt, ſolemnis in ea Eccleſia eſſet, atque in eius memoriam Sacra Deo fierent, ceteriq; omnes honores Sanctis haberi conſueti, Beato Andreæ haberentur. Accidit itaque, cùm primum ſancti viri Corpus, omnibus videndum, colendumque, in altiſsimo ſuggeſtu collocatum fuit,

vt

vt primo ſtatim conſpectu, populus, qui infinitus prope ad eam celebritatē conuenerat, magno erga eum deuotionis affectu incitatus adeò exclamaret, Sancte Andrea Ora pro nobis; vt tantę multitudinis vox tonitrui inſtar cælũ vſque perueniret: quo factum eſt, vt Sanctus deinceps ab omnibus abſque diſcrimine appellaretur. Cùmque orationē de laudibus eius quidam ex Carmelitis Fratribus, coram S.R.E. Cardinalibus, & magna Cleri, ac populi frequentia habiturus, ambigeret vtrum in publica concione Sanctus dicendus eſſet; conſulti ijdem Cardinales reſponderunt, honores à Summo Pontifice illi delatos, ſpeciem ſolemnis Canonizationis referre; ideoque eum Sanctum appellandum videri. Quibus Senatus Populuſque Florentinus ad eius cultum, venerationemque augendam magis magiſque inflammatus, ampliores adhuc ei honores, non decerneret modò, ſed decernendos etiam curaret. Statuit itaque, vt recurrente quot annis die obitus Beati Andreæ, omnes vrbani Magiſtratus ad Carmelitanam Eccleſiam honoris cauſa conuenirent; idemque fieret in Sanctorum Apoſtolorum Petri, & Pauli feſto die, quo tam illuſtris victoria Florentino populo diuino munere contigit: hoc adiecto, vt viginti pauperes, ad huius Sancti honorem, nouis veſtibus publico ſumptu donati, ad eius ſepulchrum ſiſterentur; quod & hactenus ſeruatur. Haud multo poſt, vt in Sanctorum

Ponti-

Pontificum numero Beatus Andreas adſcriberetur agere cœpit; ac Paulum Secundum, & Sixtum Quartum Pontifices Maximos quæſitiſsimis precibus rogauit, vt hoc ei maximi beneficij loco tribuerēt; à quibus eo etiam deuentum eſt, vt rei examen diuerſis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus mandarent. Clemente verò VIII. negocium diu intermiſſum rurſus inchoatum eſt; quod à Paulo V. longius prouectum, demum à Sanctiſsimo D.N. Vrbano Octauo, vniuerſo Chriſtiano orbe approbante perfectum eſt, & petente Ludouico XIII. Chriſtianiſsimo Galliarum Rege, ac Sereniſsimo Ferdinando Secundo Hetruriæ Magno Duce, inſtante etiam Gregorio Canalio Carmelitarum Priore generali, ac Illuſtri Corſinorum Familia, ſumptus abundè ſuppeditantibus Octauio Corſino Archiepiſcopo Tarſenſi, Philippo eius fratre, Nerijque alterius fratris vita functi filijs, ſolemni pompa ſplendidiſsimo apparatu, ac longe maiori quam hactenus factum ſit magnificentia, Beatus Andreas Corſinus Carmelita, Epiſcopus Fæſulanus, ad Dei honorem, & gloriam, & Catholicæ Eccleſiæ decus & præſidium, in Sanctorum Epiſcoporum numerum relatus eſt.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

LAVS DEO.

Corrigenda.

Pagina 10. *linea*	4.	arripuit
Pagina 18. *linea*	26.	obſecrare
Pagina 23. *linea*	11.	ſupra quam
Pagina 29. *linea*	1.	carum